

Politieke Markt

Vergadering van 6 september 2022
Programma - Duurzaamheid

Vaststellen Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval

Auteur

Mirjam Iest van der

Overlegd met

Femke van Goor, Carel Beke, Rogier Timmer, Madelon Kruisdijk, Michiel Veldman en Jurriaan Hoogendoorn

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Samenvatting

Onvermijdbaar medisch afval is afval als gevolg van een chronische ziekte of medische beperking. Te denken valt o.a. aan incontinentiemateriaal, dialyse- of stomamateriaal. Dit medisch afval is een afvalstroom die vooralsnog niet te recyclen is. Door de verregaande scheiding in grondstoffen en restafval vormt medisch afval naar verhouding een grote afvalstroom.

Omdat inwoners geen invloed hebben op het ontstaan van medisch restafval en er ook geen recycling mogelijk is, is de regeling 'tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval' opgesteld. De regeling biedt een vergoeding van 50% van deze kosten.

Inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm ontvangen een volledige vergoeding voor de kosten die zij maken voor het storten van onvermijdbaar medisch afval.

Beschrijving

Inleiding

In de afgelopen jaren is er met succes gewerkt aan een verdere scheiding van grondstoffen en afval door onze inwoners. Met een percentage van 85% gescheiden ingezameld afval en met maar 69 kg restafval per inwoner, per jaar voldoen wij aan de VANG doelstelling (cijfers 2021). In het Grondstoffenplan 2021-2025 "Samen maken we van ons afval weer grondstof" is de Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval Steenwijkerland 2022 aangekondigd en zijn de financiële consequenties gewaarborgd.

Medisch afval

Onvermijdbaar medisch afval is afval als gevolg van een chronische ziekte of medische beperking. Te denken valt o.a. aan incontinentiemateriaal, dialyse- of stomamateriaal. Dit medisch afval is een afvalstroom die vooralsnog niet te recyclen is. Deels vanwege hygiëne voorschriften, deels omdat de technieken hiervoor nog niet (op grote schaal) beschikbaar zijn. Door de verregaande scheiding in grondstoffen en restafval vormt medisch afval naar verhouding een grote afvalstroom.

Tegemoetkoming

Omdat inwoners geen invloed hebben op het ontstaan van medisch restafval en er ook geen recycling mogelijk is, is de regeling 'tegemoetkoming kosten medisch afval' opgesteld. In dit voorstel leest u hoe deze regeling werkt en voor welke doelgroep de regeling is.

Voor deze regeling is de Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval Steenwijkerland 2022 opgesteld. In deze verordening is opgenomen dat de belastingplichtige een tegemoetkoming van het variabele deel van afvalstoffenheffing kan aanvragen indien in het gezin extra huishoudelijke afvalstoffen ontstaan als gevolg van een medische indicatie.

Gewenst resultaat

1. Inwoners tegemoet komen in de extra kosten die zij hebben door het afval dat vrijkomt bij het hebben van een chronische ziekte of medische beperking.
2. Het vaststellen van de Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval Steenwijkerland 2022.

Argumenten

1.1 Er is nog geen recycling mogelijk

Er is geen mogelijkheid op korte termijn om medisch afval gescheiden te verwerken. Er is nog geen geschikte voor recycling als grondstoffenstroom. Er is dan ook geen mogelijkheid voor huishoudens met medisch afval om de kosten van het afval naar beneden te brengen. Een tegemoetkoming in deze kosten is dan op zijn plaats.

1.2 We zorgen voor elkaar

Ons afvalbeleid is gebaseerd op het principe 'de vervuiler betaalt'. Dat komt tot uitdrukking in ons DIFTAR systeem. Wij hanteren gedifferentieerde afval tarieven. Inwoners betalen een vast tarief en een variabel tarief, naar gelang de hoeveelheid restafval. Deze tegemoetkoming is voor inwoners die onvermijdbaar medisch afval hebben en daardoor meer kosten maken bij het wegbrengen van het restafval.

Kosten die ontstaan als gevolg van deze regeling komen ten laste van de reguliere afvalbegroting en worden dus omgeslagen over het aantal huishoudens. We dragen gezamenlijk de kosten die voor een kleine groep onvermijdbaar zijn.

1.3 Waar bestaat de regeling uit

Deze tegemoetkoming voorziet niet in 100% van de kosten, maar houdt rekening met de hoeveelheid restafval dat een gemiddeld huishouden heeft. Uit de Grondstoffenmonitor blijkt dat dit voor ondergrondse containers 19 ledigingen (ondergronds) zijn per jaar/per huishouden, gebaseerd op het jaar 2021. Op basis van dit aantal ledigingen wordt de vergoeding vervolgens berekend.

Inkomen tot 130% van de bijstandsnorm

Uitzondering zijn inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm; zij ontvangen een volledige vergoeding voor de kosten die zij maken voor het storten van onvermijdbaar medisch afval.

De standaardregeling

De standaardregeling biedt vervolgens een vergoeding van 50% van de kosten, om zo een prikkel te houden om restafval goed te scheiden. Dit is gebaseerd op vergelijkbare regelingen die andere gemeenten hebben. Meer dan 50% komt bij andere gemeenten niet voor. Een lagere vergoeding, bijvoorbeeld 25%, staat niet meer in verhouding tot de inspanning en uitvoering van de regeling. Daarnaast moet de ervaring uitwijzen of dit een redelijke regeling is. Door het gemiddeld aantal ledigingen restafval van het totaal af te halen, wordt het restafval met andere huishoudens gelijk getrokken.

Kortom, het vertrekpunt 'gemiddeld aantal ledigingen' en een vergoeding van 50% op het medisch afval lijkt heel redelijk. Zie ook het rekenvoorbeeld hieronder.

Uitgangspunten:

- Tarief per lediging ondergrondse containers € 1,55.
- 50% van de kosten medisch afval wordt vergoed.
- Gemiddeld huishouden in Steenwijkerland heeft 19 ledigingen ondergronds per jaar (gebaseerd op 2021).
- Bewoners dienen een aanvraag in voor tegemoetkoming kosten medisch afval en leveren bewijsstukken aan voor 1 december 2022.

Voorbeeld: uit de monitor blijkt dat een gemiddeld huishouden 19 ledigingen restafval ondergronds heeft. In het voorbeeld gaan we uit van een huishouden met een medische indicatie waarbij in ieder geval één afvalzak per week wordt weggebracht. Omdat het ook kan gaan om afval wat vanuit hygiënisch oogpunt vaker moet worden weggebracht is gerekend met een iets grotere frequentie (bijvoorbeeld incontinentiemateriaal waarbij je niet wacht tot de zak vol zit). Er is gerekend met 75 ledigingen, wat een reëel voorbeeld is.

Berekening standaardregeling:

- Het aantal ledigingen van een gemiddeld huishouden exclusief medisch afval is 19 ledigingen.

- $75 - 19 = 56$ ledigingen medisch afval.
- 50% van de kosten wordt vergoed = 28 ledigingen.
- Er worden 28 ledigingen van het totaal 'weggestreept'.
- Omgerekend is dat $\text{€ } 1,55 \times 28 = \text{€ } 43,40$ 'tegemoetkoming' op het variabele deel van de heffing.
- Vast tarief blijft ongewijzigd.

Op basis van deze informatie wordt de aanslag afvalstoffenheffing opgemaakt.

1.4 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Deze tegemoetkoming medische kosten is niet van invloed op de kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belasting. De regeling wordt namelijk toegepast op het aantal ledigingen. Dat zijn gegevens die door ROVA worden aangeleverd. Hiervan wordt 50% 'weggestreept'. Op basis van dat aantal ledigingen wordt de aanslag afvalstoffenheffing opgelegd. Vervolgens kunnen huishoudens een aanvraag kwijtschelding afvalstoffenheffing indienen.

1.5 Zorginstellingen en stichtingen

Steenwijkerland heeft een aantal zorginstellingen en stichtingen met cliënten waar medisch afval vrijkomt. Deze afvalstroom is echter niet particulier/huishoudelijk, maar bedrijfsmatig. Het afval dat vrij komt wordt als bedrijfsafval afgevoerd. Bewoners betalen geen afvalstoffenheffing en tegemoetkoming in afvalkosten is hier dan ook niet nodig.

1.6 Gezinnen met jonge kinderen

De regeling geldt alleen voor onvermijdbaar medisch afval (inclusief incontinentiemateriaal) en niet voor gezinnen met jonge kinderen. Ook hier ontstaat meer afval door gebruik van wegwerpluiers. Dit afval is echter van tijdelijke aard. Ook zijn er alternatieven verkrijgbaar, zoals wasbare luiers.

Kanttekeningen en risico's

n.v.t.

Duurzaamheid en social return

Er is nog geen goede recycling mogelijk van medisch afval. Binnen deze afvalstroom bestaat een groot deel uit incontinentiemateriaal. Verschillende partijen werken aan verwerkingstechnieken voor luiers en incontinentiemateriaal, maar geen van allen heeft op dit moment een verwerkingsinstallatie in Nederland. Namens ROVA volgt CirkelWaarde deze ontwikkelingen en is met de verschillende partijen in gesprek.

Financiële toelichting

Het instellen van een regeling 'tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval' kost per jaar circa €45 per medisch adres. Geschat wordt dat circa 150 adressen hiervoor een aanvraag indienen. De verwachte (structurele) kosten zijn € 6.750 per jaar.

In 2023 wordt aan de hand van het aantal aanvragen gekeken of een wijziging in de afvalbegroting voor 2024 en verder nodig is.

Communicatie en participatie

Met de huidige gescheiden inzameling is de urgentie en zichtbaarheid van deze afvalstroom duidelijker geworden en de vraag hiervoor een regeling te treffen wordt regelmatig gesteld. Niet alleen door inwoners, ook vanuit de teams Uitvoering Sociaal Domein werd naar de mogelijkheden geïnformeerd. Na vaststelling van de regeling wordt deze gepubliceerd in de huis aan huiskrant en op onze social media. Daarnaast wordt de regeling in een handzaam formaat folder samengevat om bij de apotheek en huisarts neer te leggen. Dit kan ook worden gebruikt door collega's van het sociaal domein. Het aanvraagformulier is er zowel digitaal als op papier.

In de communicatie wordt aangegeven dat de regeling voor 1 december 2022 moet worden aangevraagd om een tegemoetkoming in de afvalkosten te ontvangen van dat jaar. De verrekening vindt plaats in het eerste kwartaal van 2023 als de afvalstoffenheffing over 2022 wordt opgelegd. Rekening houdend met de privacywetgeving zijn bewoners die afgelopen periode gevraagd hebben naar deze regeling op hun verzoek in een adressenbestand opgenomen. Deze bewoners worden persoonlijk van deze regeling op de hoogte gebracht, waarna dit adressenbestand wordt verwijderd.

Uitvoering en planning

In het Grondstoffenplan 2021-2025 'Samen maken we van ons afval weer grondstof' is de Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval Steenwijkerland 2022 aangekondigd en zijn de financiële consequenties gewaarborgd.

De uitvoering van de regeling is belegd bij team Belastingen.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

De Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval gemeente Steenwijkerland 2022 vast te stellen.